

ANDRZEJ MATHIASZ
ur. 1959; Lublin

Tytuł fragmentu relacji	Teatry te budowały klimat kultury niezależnej
Zakres terytorialny i czasowy	Lublin; po 1944 roku
Słowa kluczowe	stan wojenny, kultura niezależna, kultura, teatr niezależny, ACK Chatka Żaka, życie kulturalne, teatr alternatywny, Mathiasz Andrzej (1959-)

Teatry te budowały klimat kultury niezależnej

Jeśli chodzi o kulturę, to ja byłem związany z kulturą teatralną. Wtedy w Chatce Żaka działały trzy teatry: Scena 6, Grupa Chwilowa i Provisorium. Teatry te budowały klimat kultury niezależnej. Myśmy mieli nieustające kłopoty z cenzurą, ponieważ należało zgłosić jej dany wytwór artystyczny i ona zezwalała, bądź nie zezwalała na prezentowanie go publicznie. Oczywiście próbowało się zawsze obchodzić cenzurę i ją oszukiwać, choć nie zawsze to się udawało. Procedura była taka, że zgłaszało się do cenzury scenariusz, a później trzeba było zagrać przed nią spektakl. I dopiero na tej podstawie ona wyrabiała sobie zdanie na ten temat. Mieliśmy z nią nieustające kłopoty. Dochodziło do różnych absurdalnych sytuacji. Graliśmy wówczas m.in. spektakl „Dziedzictwo”, gdzie były porównywane dwa okresy historyczne. Odwoływaliśmy się też do okresu okupacji i ukrywających się na strychu Żydów. I gdzieś pojawił się tekst: „...to głos naszego kantora”. Cenzura chciała nam wykreślić kantora, bo skojarzyła to z Kantorem, ówczesnym artystą, i trzeba było im gęsto tłumaczyć, że to tak nie jest. W każdym razie, jeden spektakl, oparty na Innym świecie Herlinga-Grudzińskiego, który nosił tytuł „Wspomnienia z domu umarłych” w ogóle nie został przez cenzurę puszczony, nie było w ogóle takiej możliwości. I graliśmy ten spektakl zupełnie nielegalnie, jako wystawa, czy jakiś spektakl zamknięty, jako spotkanie poetyckie. Imaliśmy się tutaj bardzo różnych wybiegów. Dzięki temu, że dyrektorem Chatki Żaka był Kazimierz Iwaszko, teatry te miały doskonałe miejsce do tego typu aktywności artystycznej. Konfrontacje Młodego Teatru – festiwal o znaczeniu ogólnopolskim, był wtedy największym i najbardziej znaczącym festiwalem w Polsce. Tutaj mogliśmy gościć Teatr Ósmego Dnia, uznawany wówczas za najwybitniejszy teatr niezależny. I rzeczywiście to te teatry nadawały tak naprawdę w Lublinie ton temu artystycznemu, niezależnemu środowisku. To to był ówczesny głos pokolenia, nie waham się tego powiedzieć. Mieliśmy naprawdę duże kontakty z opozycją, i dzięki temu mieliśmy dopływ bibuły, a wokół tych teatrów tworzyło się środowisko niezależne, i teatry te, zapoczątkowały i zdominowały tak naprawdę łącznie z Kazimierzem Iwaszko-ruch NZS-u w Chatce Żaka.

Data i miejsce nagrania	2006-11-17, Lublin
Rozmawiał/a	Marek Nawratowicz
Transkrypcja	Piotr Mirski
Prawa	Copyright © Ośrodek "Brama Grodzka - Teatr NN"